

Arbetslivskommissionen för hästhushållning och djurskötsel, lägesbild 2020–2021

Arbetslivskommissionen för hästhushållning och djurskötsel har utarbetat en lägesbild av kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet i examina inom sitt område. Till arbetslivskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnandet inom sitt eget område inom yrkesutbildningen (statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017). För denna uppgift har arbetslivskommissionerna haft tillgång till uppföljnings-, bedömnings- och responsinformation bland annat från utbildningsförvaltningens statistik-, styrnings- och regleringstjänst samt den nationella informationsresursen KOSKI.

Prestationsuppgifter från 2020 blev tillgängliga för kommissionerna våren 2021. Eventuella korrigeringar som läroanstalterna gjort i KOSKI-data efter denna tidpunkt syns inte i denna lägesbild. Detsamma gäller statistiska uppgifter om antalet prestationer år 2021, som plockades från KOSKI-databasen i början av 2022. De granskade prestationsantalen publiceras senare i Utbildningsstyrelsens statistiktjänst på webbplatsen Vipunen.fi.

De uppgifter som används i lägesbilden har plockats direkt ur KOSKI-databasen i den form som läroanstalterna har anmält dem. Statistiken kan innehålla bristfälliga eller felaktiga uppgifter. Av tekniska skäl har exempelvis inte alla uppgifter som registrerats i läroanstalternas egna studieförvaltningssystem överförts korrekt till KOSKI-databasen, och uppgifterna statistikförs då under "ingen uppgift"/"inte anmält".

Som källmaterial har man exempelvis använt rapporter från kommissionernas besök, rättelseyrkanden och utlåtanden.

Antal avlagda examina och examensdelar

Avläggande av examina och examensdelar

Examen och kompetensområde	avlagt hel examen 2020	avlagt examensdel 2020	avlagt hel examen 2021	avlagt examensdel 2021
Grundexamen inom hästhushållning	232	3 238	200	3 705
Yrkesexamen i djurskötsel	352	1 748	432	2 229
Kompetensområdet för djurskötsel på kliniker	148		173	
Kompetensområdet för djurpensionat	43		50	
Kompetensområdet för träning av djur	77		75	
Kompetensområdet för djuraffärer	18		14	
Kompetensområdet för hundmassage	26		60	
Kompetensområdet för skötsel av försöksdjur	2		10	
Kompetensområdet för trimning av djur	36		47	
Ingen uppgift	3		2	
Yrkesexamen inom hästhushållning	95	474	87	644
Kompetensområdet för skoning av hästar	11		10	
Kompetensområdet för ridundervisning	11		4	
Kompetensområdet för produktion av tjänster inom travträning	9		12	
Kompetensområdet för produktion av tjänster inom hästunderstödd verksamhet	13		14	

Examen och kompetensområde	avlagt hel examen 2020	avlagt examensdel 2020	avlagt hel examen 2021	avlagt examensdel 2021
Kompetensområdet för produktion av tjänster inom hästuppfödning	8		5	
Kompetensområdet för tillverkning av hästutrustning	3		5	
Kompetensområdet för utbildning och träning av ridhästar	1		3	
Kompetensområdet för produktion av tjänster inom hästmassage	22		19	
Ingen uppgift	17		18	
Specialyrkesexamen i djurskötsel	14	71	53	150
Kompetensområdet för träning av djur	1		25	
Kompetensområdet för skötsel av försöksdjur	1		0	
Kompetensområdet för djurskötsel på kliniker	12		26	
Ingen uppgift	0		2	
Specialyrkesexamen inom hästhushållning	18	53	27	89
Kompetensområdet för ledning av verksamheten vid häststall	4		4	
Kompetensområdet för ridundervisning	2		0	
Kompetensområdet för ledning inom hästsporten	4		9	
Kompetensområdet för expert inom hovslageri	3		9	
Ingen uppgift	5		5	
Totalt	698	5 584	799	6 817

* Uppgifterna hämtades i början av 2021 (för år 2020) och i början av 2022 (för år 2021), och har inte uppdaterats efter dessa tidpunkter. Avläggandet av examensdelar omfattar inte examensdelar som registrerats som lokala. Examina som är i en övergångsperiod syns inte i tabellen och ingår inte i antalet i tabellen.

Examensdelar som mål/hel examen som mål

I de flesta fall har målet varit att avlägga hela examen.

Utveckling av antalet examina och examensdelar

Antalet delexamina har ökat i alla examina. Orsaken kan vara att det numera är eftersträvänsvärt att avlägga endast en delexamen. Exempelvis i yrkesexamen inom hästhushållning finns många kompetensområden som samma studerande kan avlägga som delexamen efter att ha avlagt en hel examen. Examensreformen har lyckats bra, eftersom det avläggs många examensdelar. Delexamina betjänar arbetslivet inom ett mer begränsat kompetensområde.

Marginellt avlagda examina eller kompetensområden

Inom kompetensområdet för skötsel av försöksdjur är arbetslivets behov mycket marginellt. Kompetensområdet för ridundervisning är ännu nytt och lockar inte ännu tillräckligt många. I arbetslivet finns ett behov av ridlärare på specialyrkesexamensnivå. Kompetensområdet är ganska krävande för ett smalt kompetensområde. På fältet finns grenspecifika guruer, som har kunskaper och inget behov av en specialyrkesexamen. Man bör också beakta att statistiken inte alltid registreras korrekt. Exempelvis enligt statistiken för 2021 finns inga prestationer i kompetensområdet för ridundervisning, men två examina har avlagts med examensbeteckningen ridlärare (specialyrkesexamen).

Anordnande av examina

Aktiva utbildningsanordnare/anordnartillstånd

Examen	Tillstånd för anordnande	Aktiva anordnare
Grundexamen inom hästhushållning	9	8
Yrkesexamen inom hästhushållning	7	7
Specialyrkesexamen inom hästhushållning	3	2
Yrkesexamen i djurskötsel	16	14
Specialyrkesexamen i djurskötsel	3	3

* aktiviteten fastställs utifrån om utbildningsanordnaren/läroanstalten har registrerat avläggande av examina eller examensdelar enligt de KOSKI-data som lämnats till kommissionen 2020 eller 2021.

Uppgifterna hämtades i början av 2021 (för år 2020) och i början av 2022 (för år 2021), och har inte uppdaterats efter dessa tidpunkter.

Reflektioner

Förändringar i antalet tillstånd för anordnande av examina

I antalet tillstånd för anordnande har det inte skett några betydande förändringar jämfört med tidigare.

Fördelning av avläggandet av examina/examensdelar mellan utbildningsanordnare, examensanordnandets geografiska och språkliga täckning

Flest examina ordnas i södra Finland, men i övrigt är tillstånden för anordnande och de aktiva anordnarna fördelade över hela Finland. För examina i djurskötsel finns en större utbildningsanordnare i Nyland. För examina i hästhushållning kunde man se två utbildningsanordnare som var större än andra i Egentliga Tavastland och Norra Savolax.

Examina språk är oftast finska. Av yrkesexamina i djurskötsel avlades under fem procent på svenska, av grundexamina i hästhushållning avlades under fyra procent på svenska och av yrkesexamina i hästhushållning avlades en procent på svenska. Andelarna har förblivit på samma nivå som tidigare år. Alla specialyrkesexamina i hästhushållning och djurskötsel avlades på finska.

Kvalitet på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnande

Fördelning av platserna för yrkesprov

år för avläggandet	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
plats för avläggandet	arbetsplats %	arbetsplats %	läroanstalt %	läroanstalt %	arbetsplats + läroanstalt %	arbetsplats + läroanstalt %	ingen uppgift %	ingen uppgift %
Grundexamen inom hästhushållning	43,5	46	33	27,7	10,9	10,7	12,6	16

år för avläggandet	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
(gemensamma examensdelar uteslutna)								
Yrkesexamen inom hästhushållning	53,6	32,9	13,5	23,9	7,4	12,9	25,5	30,3
Specialyrkesexamen inom hästhushållning	62,3	74,2	5,7	15,7	20,8	4,5	11,3	5,6
Yrkesexamen i djurskötsel	39,1	42,1	6	8,1	4,5	1,6	50,3	48,2
Specialyrkesexamen i djurskötsel	7	12,7	0	0	0	0	93	87,3

Medeltal för yrkesprov i studeranderesponsen inom yrkesutbildningen (avslutande enkät)

Grundexamen inom hästhushållning	4,1
Yrkesexamen inom hästhushållning	4,4
Specialyrkesexamen inom hästhushållning	4,4
Yrkesexamen i djurskötsel	4,7
Specialyrkesexamen i djurskötsel	4,8

* granskningsperioden för studeranderesponsen är 1.7.2019–31.12.2021. Bedömningsskala 1–5, där (5) betyder helt av samma åsikt, (4) delvis av samma åsikt, (3) delvis av samma och delvis av annan åsikt, (2) delvis av annan åsikt, (1) helt av annan åsikt

Reflektioner

När det gäller platserna för yrkesprov är andelen "Ingen uppgift" fortfarande ganska stor för vissa examina.

Förverkligande av tvåpartsbedömning i bedömningen av kunnande

Enligt statistiken är andelen "Ingen uppgift" gällande vem som beslutat om bedömningen ganska stor, så det är svårt att konstatera om tvåpartsbedömning förverkligas. När man ser på de som är kända verkar det ändå som att bedömningen görs av representanter för både arbetslivet och läroanstalten endast för omkring hälften av yrkesproven. Ett undantag från detta är specialyrkesexamen i djurskötsel, där endast 10 procent bedömdes av representanter för både arbetslivet och läroanstalten år 2021.

Generaliseringar gällande rättelseyrkanden

Antalet rättelseyrkanden har förblivit litet.

Förverkligande av personlig tillämpning i praktiken

Enligt studeranderesponsen är man i genomsnitt nöjd med detta, och medeltalen i responsenkäten var mellan 3,6 och 4,2.

God praxis

Ändring av undervisningen utifrån respons från studerande.

Reaktion på arbetslivets önskemål och behov. Arbetslivsorienteringen syns bland annat genom att studerande genom att avlägga delexamina får utökade kunskaper, varvid arbetslivet får yrkeskunnig arbetskraft.

Generella observationer

Effekterna av coronapandemin/brist på statistik; svårt att dra slutsatser om vilken som är orsaken till förändringarna.

Utvecklingsområden i anordnarnas verksamhet

Man bör fästa uppmärksamhet vid säkerställandet av bedömarnas kompetens.

Bedömarutbildning bör finnas tillgänglig, och man borde på något sätt även få arbetsgivarnas stöd för utbildningen.

Alla ger inte studeranderespons, skulle utbildningsanordnarna kunna påverka saken på något sätt?

Situationen gällande planer för bedömning av kunnande

Två begäranden om utlåtanden från ministeriet, varav det ena fått ett positivt utlåtande från kommissionen.

Examensgrundernas funktion

Reflektioner

Examensgrundernas överensstämmelse med arbetslivet, erfarenheter av examensgrundernas funktion

Examensgrunderna är arbetslivsorienterade och fungerande.

Förverkligande av valfrihet i avläggandet av examina

Kommissionen har inte fått kännedom om några problem i fråga om valfriheten.

Behov av tilläggsanvisningar gällande yrkesskicklighetskraven för examensdelar eller sätt att påvisa yrkesskicklighet

Kommissionen har inte fått kännedom om något behov av tilläggsanvisningar.

Allmänna observationer om arbetslivsresponsen (enkät för arbetsplatshandledare)

I responsen finns en spridning mellan 2,8 och 5 i medeltalen beroende på utbildningsanordnare. Medeltalet i alla svar på alla påståenden i enkäten är över 3,5. I de påståenden som granskades gavs de högsta medeltalen till påståendena "Genomförandet av yrkesprovet i samarbete med läroanstalten lyckades bra" och "Samarbetet med läroanstalten var smidigt". De i genomsnitt sämsta bedömningarna gavs till påståendet "Läroanstalten

säkerställde att arbetsplatshandledaren/mentorn kände till målen i den studerandes personliga utvecklingsplan för kunskandet (PUK)".